

LIKKUTEI TORAH • SHABBOS SHUVAH • MAAMAR 3

שובה ישראל עד הויה אלקיך כו'

“Return, O Israel, unto Havayah your G-d”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/shabbos-shuvah/3/

1 שובה ישראל עד הויה אלקיך כו'. להבין מהו לשון עד והל"ל [והוה ליה למימר] שובה להו"י. הענין כי

"Return, O Israel, unto (ad) Havayah your G-d," etc. To understand: what is [meant by] the word ad ("unto")? It should have said, "Return to Havayah." The explanation is this:

הנה לשון שובה יש בו ב' פירושים. הא' כמשמעו שובה את עצמך. והב' כמו שובה ה' את שביתנו שהוא פועל יוצא.

the word shuvah ("return") has two meanings. The first is as it sounds: return yourself. The second is as in "Return (shuvah), O Havayah, our captivity," which is a transitive verb.

2 ולהבין זה צ"ל מ"ש דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב שדרשו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] על עשרת ימי תשובה שאז הוא בהמצאו והיותו קרוב וכמ"ש שובו אלי ואשובה אליכם.

To understand this, we need to understand what is written, "Seek Havayah when He may be found; call upon Him when He is near," which our Sages, of blessed memory, expounded as referring to the Ten Days of Teshuvah, for then He "may be found" and "is near"; and as it is written, "Return to Me, and I will return to you."

ולכאורה לא שייך היותו קרוב ואשובה אליכם לגבי הקב"ה אשר מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו] וכתוב את השמים ואת הארץ אני מלא ולית אתכר פנוי מיניה בשלמא לגבי האדם שייך שפיר לומר שובה אלי בשביל שנתרחק מקרבת אלהים לדבקה בו ית' ונמשך אחר ההפך.

Now, seemingly, "being near" and "I will return to you" do not apply to the Holy One, blessed be He, of Whom [it is said], "the whole earth is full of His glory," and it is written, "I fill the heavens and the earth," and "there is no place empty of Him." Granted, with regard to a person it is quite fitting to say "return to Me," since he has distanced himself from nearness to G-d, from cleaving to Him, may He be blessed, and has been drawn after the opposite.

אבל הקדוש ברוך הוא אשר מלא כל הארץ כבודו לא שייך עליו לומר שנתרחק שמכה"כ [שמלא כל הארץ כבודו] תמיד.

But of the Holy One, blessed be He, of Whose glory the whole earth is full, it is not fitting to say that He has become distant, for the whole earth is always full of His glory.

אך הענין שהוא כמשל ב' בני אדם שעומדים בקירוב מקום סמוכים זה אצל זה הנה כשהם פונים זה לזה פנים בפנים הרי קרובים ממש אבל אם א' הפך פניו מחבירו הרי קרובים נעשו רחוקים.

However, the matter is like the analogy of two people who stand close in place, near one another: when they turn to each other face to face, they are truly close; but if one turns his face away from his fellow, those who were close have become distant.

3 וכך גבי עבודת כוכבים כתיב וסרתם ועבדתם אלהים אחרים דהיינו בחינת אחוריים וגם בכל עבירות כן הוא ברוחניות שהעובר על איזה עבירה יונק מבחי' אחוריים דקדושה ואינו ממשיך השפע מבחי' פנימיות

So too, regarding idolatry it is written, “and you turn aside and serve other gods (elohim acherim),” that is, the level of the back (achorayim). And so it is, spiritually, with all transgressions as well: one who commits any transgression draws nourishment from the level of the back of holiness, and does not draw down the flow from the level of the inner dimension (pnimiyus).

אבל ע"י התשובה ואשובה אליכם בבחי' פנים להמשיך לו השפע מבחי' פנימית ולהבין איך שייך לפניו ית' לשון פנים ואחור.

But through teshuvah (return), “I will return to you” in the manner of the face, to draw down the flow to him from the level of the inner dimension. Now, to understand how the terms “face” and “back” can apply before Him, may He be blessed:

והרי כתיב ג"כ וראית את אחורי ופני לא יראו שאפילו בקדושה עצמה יש בחי' אחוריים (ועמ"ש מזה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק כו' בפ' תצוה).

for indeed it is also written, “You shall see My back, but My face shall not be seen,” [showing] that even in holiness itself there is the level of the back. (And see what is written about this in the discourse beginning “Remember what Amalek did to you,” etc., in Parshas Tetzaveh.)

הנה מבשרי אחזה שיש באדם מחשבה דיבור ומעשה שכולן הן התפשטות החיות מהנפש שבמעשה יש כח הפועל בנפעל

“From my flesh I behold”: in a person there are thought, speech and action, all of which are the spreading forth of the life-force from the soul, for in action there is the power of the doer within the thing done.

אך התפשטות החיות שבמעשה הוא בחי' חיצוניות מכח החיות שבנפש ובחי' הדיבור הוא פנימי יותר והמחשבה יותר פנימית ופנימית לפנימית במחשבה עצמה שיש מחשבה בעלמא שהיא בחי' חיצוני לגבי בחי' המחשבה שנגעה עד הנפש

However, the spreading forth of the life-force in action is the level of the outer dimension (chitzoniyus) of the power of the life-force in the soul; speech is more inward, and thought more inward still; and there is an inward of the inward within thought itself, for there is mere thought, which is the outer dimension in relation to thought that has touched the soul,

כמו החושב בדבר שחייו תלויין בו שהמחשבה ההיא בעומקא דליבא ששם פנימית ותוכיות החיות ותוך תוכו.

as when one thinks about a matter on which his life depends: that thought is in the depth of the heart (umka deliba), where the inwardness and the core of the life-force are, and the core of its core.

4 והנה כל הבחי' הללו הן בהתפשטות החיות מהנפש משא"כ הנפש עצמה שהיא למעלה מהתפשטות החיות אשר ממנה בתוך הגוף אינה מקבלת שום שינוי.

Now, all these levels are in the spreading forth of the life-force from the soul; whereas the soul itself, which is above the spreading forth of the life-force that [issues] from it into the body, undergoes no change at all.

וכך עד"מ יש בחי' מחשבה דבור ומעשה לפניו ית' הגם שנאמר כי לא מחשבותי מחשבותיכם וגם בבחי' הדיבור הרי מדיבור האדם אינו יכול להיות שום התהוות מה שאין כן בדבר ה' שמים נעשו כי הוא אמר ויהי.

And so, by way of analogy, there are the levels of thought, speech and action before Him, may He be blessed, even though it is said, "For My thoughts are not your thoughts"; and also with regard to speech, from a person's speech no coming-into-being can result, whereas "by the word of Havayah the heavens were made," "for He spoke, and it came to be."

מ"מ דבררה תורה כלשון בני אדם מחשבה דבור ומעשה לגבי הקב"ה היינו מ"ש בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. [עמ"ש מזה בד"ה מי מנה].

Nevertheless, the Torah spoke in the language of people: thought, speech and action with regard to the Holy One, blessed be He, are what is written, "I created him, I formed him, I also made him." [See what is written about this in the discourse beginning "Who has counted."]

בראתיו בחי' מחשבה כי בריאה היא מאין ליש כך המחשבה היא מאין שלא נולדו ונתהוו בחי' אותיות קודם המחשבה ואותיות המחשבה הן בבחי' העלם.

"I created him" is the level of thought: for creation (beriah) is from nothing to something, and so thought is from nothing, for letters were not born and did not come into being before thought, and the letters of thought are in a state of concealment.

וכך בחינת הבריאה היא להיות עלמין סתימין דלא אתגליין (כמו עד"מ אותיות המחשבה שאינן נפרדים. משא"כ אותיות הדבור שיוצא ההבל לחוץ. ועמ"ש בד"ה אז ישיר בפ' בשלח).

And so the level of Beriah (Creation) is to be "hidden worlds that are not revealed" (as, by way of analogy, the letters of thought, which are not separate, whereas with the letters of speech the breath goes outward. And see what is written in the discourse beginning "Then [Moshe] sang," in Parshas Beshalach).

ויצרתיו בחינת עולם הדבור להיות שהדיבור הוא גילוי העלם שבמחשבה ונקרא יצרתיו מלשון צורה שמצייר החומר ההיולי שהוא בבחי' ההעלם והצורה הוא גילוי להחומר

"I formed him" is the level of the world of speech, since speech is the revelation of what is concealed in thought; and it is called yetzartiv ("I formed him") from the word tzurah ("form"), which shapes the primal matter (hyle), which is in a state of concealment, and the form is the revelation of the matter.

ואף עשיתיו הוא עולם המעשה ונקרא בלשון אף שהתלבשות המחשבה בבחי' המעשה אינה כהתלבשותו בבחי' הדבור ששם מתלבשת ממש עד שהיו לאחדים.

And "I also made him" is the world of action; and it is called by the word af ("also") because the investment of thought in action is not like its investment in speech, where it is truly invested, until they become one.

משא"כ המעשה הוא דבר נפרד וכל זה בהתפשטות החיות לגילוי העולמות שהם מבחי' זיו והארה בלבד.

Whereas action is a separate thing. And all this is in the spreading forth of the life-force, so that there be a revelation of the worlds, which are only from the level of a radiance and an illumination.

משא"כ בא"ס ב"ה עצמו לית מחשבה תפיסא ביה כי אני הו' לא שנית ונמצא שיש כמה בחי' אחוריים וחיצוני' לגבי פנימית המלוכשת בתוכן ופנימית לפנימית עד רום המעלות:

Whereas of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, Himself, "no thought can grasp Him," for "I, Havayah, have not changed." It follows that there are many levels of the back and the outer dimension in relation to the inner dimension that is vested within them, and the inner of the inner, up to the highest of heights.

5 (קיצור ביאור ענין פנימיות ואחוריים. בראתיו יצרתיו אף עשיתיו):

(Summary: an explanation of the matter of the inner dimension and the back; "I created him, I formed him, I also made him.")

6 ב והנה בשבת כתיב כי ששת ימים עשה וגו'. וכיום השביעי שבת. ולכאורה אינו מוכן שהרי הוא ית'

מחדש בכל יום מע"ב [מעשה בראשית]

2. Now, regarding Shabbos it is written, "For in six days He made," etc., "and on the seventh day He rested." Seemingly this is not understood, for He, may He be blessed, renews the work of creation every day,

וגם בשבת מחדש להיות השפעת והמשכת החיות שאילו היה מסתלק כרגע ח"ו [חס ושלום] היה העולם חוזר לאין ואפס ולכן אומרים גם בשבת המחדש בטובו.

and on Shabbos too He renews [it], so that there be the bestowal and drawing-down of life-force; for were it withdrawn for a moment, G-d forbid, the world would revert to nothingness and nought. Therefore on Shabbos too we say, "Who renews in His goodness."

אך הענין דכתיב כי ששת ימים עשה דייקא דהיינו מה שנתפשט ונמשך החיות ע"י בחי' עשייה אבל בשבת שבת מבחינת התלבשות בבחי' עשייה וגם לא נתלבש בבחי' הדיבור שהם עשרה מאמרות שבהם נברא העולם

However, the explanation is that it is written "For in six days He made" specifically, that is, that the life-force spread forth and was drawn down by means of the level of action (asiyah); but on Shabbos He rested from the level of being invested in the level of action, and also was not invested in the level of speech, which is the Ten Utterances by which the world was created.

ולכן כתיב ממצוא הפצך ודבר דבר וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] שלא יהא דיבורך של שבת כו' והיינו כי להיות בצלם אלקים ברא את האדם לכך צריך לשבות בשבת מפני

Therefore it is written, "from pursuing your affairs and speaking words," and our Sages, of blessed memory, said, "that your speech on Shabbos should not be [like your weekday speech]," etc. That is: since "in the image of G-d He created man," he must therefore rest on Shabbos, because

כי בו שבת הקב"ה והקב"ה שבת מבחינת הדיבור כי ששת ימים עשה היינו ע"י עשרה מאמרות וביום השביעי שבת מהם

on it the Holy One, blessed be He, rested; and the Holy One, blessed be He, rested from the level of speech: "For in six days He made," that is, through the Ten Utterances, "and on the seventh day He rested" from them;

אלא התלבשות אור א"ס ב"ה להוות ולהחיות הברואים ולדש בטובו מאין ליש בשבת בוא בבחי' המחשבה לבדה שהוא עולם הבריאה

rather, the investment of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, to bring the creatures into being and give them life, and to renew [them] in His goodness from nothing to something, is on Shabbos in the level of thought alone, which is the World of Beriah (Creation).

ולכן נמשכה נשמה יתירה בשבת דהיינו מעולם הבריאה (עיי' בזח"א [בזהר חלק א] פ' נח דע"ה ע"ב ע"פ שער החצר הפנימית ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם בשם הפע"ח [הפרי עץ חיים] ועמ"ש בד"ה והיה מדי חדש בחדשו)

Therefore an additional soul (neshamah yeseirah) is drawn down on Shabbos, namely from the World of Beriah (see the Zohar, Part I, Parshas Noach, 75b, on [the verse] "The gate of the inner court," and the Mikdash Melech there, in the name of the Pri Etz Chaim; and see what is written in the discourse beginning "And it shall be, from new moon to new moon"),

שהוא עולם הנשמות ומשם נמשך גם כן שפע וחיות העוה"ז הגשמי [הגשמיים / הגשמיות / הגשמית] שבבחינת העשיה. ולכן ארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] דיבור אסור הרהור מותר

which is the world of souls; and from there the flow and life-force of the physical world, which is in the level of Asiyah, are also drawn. Therefore our Sages, of blessed memory, said, "Speech is forbidden; thought is permitted."

אבל אין זה בדרך התלבשות אלא בחינת עשיה הוא בבחי' ביטול לגבי בחי' המחשבה הנ"ל.

But this is not by way of investment; rather, the level of action is in a state of self-nullification (bit-tul) in relation to the level of thought mentioned above.

7 ולזה יש נוסחאות בברכת יוצר בשבת שאין אומרים מה רבו מעשיך כו' לפי שבשבת אין ההתלבשות בבחי' עשיה

For this reason there are versions of the Yotzer blessing on Shabbos in which "How many are Your works," etc., is not said, because on Shabbos there is no investment in the level of action.

אבל באמת הנוסחא העיקרית לומר גם בשבת מה רבו מעשיך כי גם בחי' מחשבה הוא בחי' עשיה לגבי קוב"ה [קודשא בריך הוא] ואפילו בחינת חכמה

But in truth the principal version is to say "How many are Your works" on Shabbos too, for the level of thought, too, is the level of action in relation to the Holy One, blessed be He, and even the level of Chochmah (wisdom),

כדכתיב כולם בחכמה עשית אלא אנת הוא חכים פי' שמתלבש בבחי' חכים ואף גם זאת לא בחכמה ידיעא כו'.

as it is written, "You made them all with wisdom." Rather, "You are wise": meaning that He is invested in the level of "wise," and even this is "not with a known wisdom," etc.

8 והנה לשון שביתה שנאמר אצל הקב"ה כי בו שבת הוא עד"מ כאדם השובת ונח ממלאכתו אשר עשה שבשעת מעשה היה שכלו ומחשבתו מלובשים במעשה ההיא ואח"כ כששובת חזרו שכלו ומחשבתו למקורן.

Now, the term "resting" that is said of the Holy One, blessed be He, "for on it He rested," is, by way of analogy, like a person who rests and ceases from the work he did: at the time of the deed his intellect and thought were invested in that deed, and afterwards, when he rests, his intellect and thought return to their source.

וגם המעשה ההיא כלולה בהם שבשכלו ומחשבתו יש ג"כ בחי' המעשה דהיינו בחי' מעשה שבשכל

And that deed, too, is included in them, for in his intellect and thought there is also the level of the deed, namely, the level of action that is within the intellect:

שהוא מתבונן בשכלו על המעשה שעשה והרי עולה החיות המתפשט ושכלו ומחשבתו שנתלבש במעשה וחוזר להתכלל במקורו הוא השכל והמחשבה.

he contemplates in his mind the deed he did; and so the life-force that spread forth, his intellect and thought that had been invested in the deed, ascends and returns to be included in its source, which is the intellect and thought.

וכך עד"ז בשבת עולה החיות שנמשך בששת ימי המעשה בע"מ [בעשרה מאמרות] שנברא העולם לבחי' המחשבה (דהיינו שעלמין דאתגליין מקבלים החיות ממקום שמקבלים עלמין סתימין ונקרא חצר הפנימית הפונה קדים ועלמין סתימין מתעלים יותר כו')

In the same way, on Shabbos the life-force that was drawn down in the six days of work, through the Ten Utterances by which the world was created, ascends to the level of thought (that is, the revealed worlds receive life-force from the place from which the hidden worlds receive, and this is called "the inner court that faces east"; and the hidden worlds ascend higher still, etc.).

ולכן שבת אותיות תשב שענין שבת וענין תשובה הכל אחד דהיינו חזרת הדברים למקורן ושרשן כי

Therefore שבת (Shabbos) has the letters of תשב (tashev, "return"), for the matter of Shabbos and the matter of teshuvah are all one, namely, the return of things to their source and root. For

הנה תשובה אינה מעבירות שבידו דוקא אלא תשובה היא להשיב נפשו שירדה מטה מטה ונתלבשה בדברים גשמיים אל מקורה ושרשה לדבקה בו ית' לבטל רצונו מפני רצון עליון

teshuvah is not necessarily for the transgressions in his hands; rather, teshuvah is to return his soul, which descended lower and lower and was invested in physical things, to its source and root, to cleave to Him, may He be blessed, to nullify his will before the Supreme Will.

ולכן ניתקנו עשרת ימי תשובה ויוהכ"פ [ויום הכפורים] גם לצדיקים גמורים כי זה כל האדם ועיקר התשובה הוא

Therefore the Ten Days of Teshuvah and Yom Kippur were instituted for the completely righteous as well, "for this is the whole of man." And the essence of teshuvah is

כמו שכתוב לך אמר לבי בקשו פני כו' פי' פנימית הלב שהלב אומר בקשו פני (ועמ"ש בד"ה כי תשמע בקול בענין חצר הפנימית ומפתחות הפנימיות)

as it is written, "To You my heart said, 'Seek My face,'" etc. The meaning is the inner dimension (pnimiyus) of the heart: the heart says, "Seek My face." (And see what is written in the discourse beginning "For you shall hearken to the voice," on the matter of the inner court and the inner keys.)

והוא בחי' תשובה עילאה מעומקא דליבא כאדם המעמיק במוחו ולבו ומחשבתו בדבר שחייו תלויין בו ונוגע עד הנפש ממש.

This is the level of the higher teshuvah (teshuvah ila'ah), from the depth of the heart, like a person who immerses his mind, his heart and his thought deeply in a matter on which his life depends, and which touches the very soul.

כך ישים אל לבו אהבת ה' מקרב איש ולב עמוק כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי וגו'.

So should one set his heart on the love of G-d, "from the inward part of a man and a deep heart," as it is written, "Whom do I have in heaven? And with You, I desire nothing on earth. My flesh and my heart are consumed," etc.

9 והיינו אהבה רבה לי טעם ודעת כי אהבה הנלקחה מטעם ודעת המושג ומובן בהתבוננות שכלו ורוח בינתו אין בה עומק כ"כ [כל כך] להיות כלה שארי ולבבי כ' [כתב]

That is, "great love" (ahavah rabbah) without reason and knowledge. For love derived from reason and knowledge, grasped and understood through the contemplation of one's intellect and the spirit of one's understanding, does not have so much depth as to be "My flesh and my heart are consumed," etc.;

רק היא אהבה רבה שלמעלה מטעם ודעת שאינו רוצה ליפרד מיחודו ית' כי חלק הוי' ממש עמו וע"כ יש בכח ל' ישראל למסור נפשו באחד

only the great love that is above reason and knowledge, in which one does not want to be separated from His unity, may He be blessed, for "a portion of Havayah," truly, is "with him." Therefore it is in the power of every Jew to give up his soul in [declaring G-d] One.

והיא היא בחי' תשובה וחזרת הדברים למקורן כי כמו שיש מחשבה דבור ומעשה בפו"מ [בפועל ממש] כך יש כל בחי' הללו בשכל

And this itself is the level of teshuvah and the return of things to their source. For just as there are thought, speech and action in actual deed, so all these levels exist in the intellect

(שבחי' מעשה שבשכל זהו כענין בחי' שכל המעשיי' [המעשיי] הנזכר בשמונה פרקים להרמב"ם [להרבי משה בן מימון] דהיינו השכל שבעשייה איך לעשות מלאכת מחשבת כו' שזהו בחי' האחרונה שבשכל ונקרא עשייה שבשכל כו' וכמ"ש במ"א.

(the level of action within the intellect is like the level of "practical intellect" mentioned in the Rambam's Eight Chapters, namely the intellect that is within doing: how to do skilled work (melech machsheves), etc.; this is the last level in the intellect and is called action within the intellect, etc., as is explained elsewhere.

והנה הנמשל מזה למעלה כי הנה מחודמ"ע [מחשבה דבור ומעשה] הן ביי"ע ומדומ"ע [ומדבור ומעשה] שבחכמה היינו ביי"ע דאצילות כי דרך כלל אצי' הוא בחי' חכמה.

Now, the analogue of this above: thought, speech and action are Beriah, Yetzirah and Asiyah; and the thought, speech and action within Chochmah are Beriah, Yetzirah and Asiyah of Atzilus, for in general Atzilus is the level of Chochmah.

אך יש באצילות עצמו ג"כ ביי"ע וכמ"ש בביאור ע"פ ועתה יגדל נא ומדומ"ע [ומחשבה דבור ומעשה] שלמעלה מהשכל זהו מ"ש בע"ח [בעץ חיים] דא"ק [דאדם קדמון] נקרא אדם דבריא כו' ונקרא מחשבה הקדומה ועיין בזח"א [בוהר חלק א' נח]

But within Atzilus itself there are also Beriah, Yetzirah and Asiyah, as is explained in the Biur on "And now, I pray, let [the power] be great." And the thought, speech and action that are above intellect are what is written in Etz Chaim, that Adam Kadmon is called "the Adam of Beriah," etc., and is called "the primordial thought"; and see the Zohar, Part I, Noach

(דס"ה ע"א) ועמ"ש בביאור ע"פ את שבתותי תשמרו וע"פ ראיתי והנה מנורת זהב. וכך כל בחי' הללו הן במקורן ושרשן

(65a). And see what is written in the Biur on "You shall keep My Shabbosos" and on "I saw, and behold, a menorah of gold." And so all these levels are in their source and root,

שהוא למעלה מן השכל וע"י התשובה מעומקא דליבא שלמעלה מהשכל עולה גם החיות שבמחשבה דו"מ [דבור ומעשה] ונכלל למעלה מן השכל:

which is above intellect; and through teshuvah from the depth of the heart, which is above intellect, the life-force that is in thought, speech and action also ascends and is included above intellect.

10 (קיצור ענין וביום השביעי שבת מבחי' אשר עשה ונמשך החיות מבחי' מחשבה שהוא חצר הפנימית ולכן שבת אותיות תשב. בקשו פני פנימית הלב):

(Summary: the matter of "And on the seventh day He rested" from the level of "which He made," and the life-force is drawn from the level of thought, which is the inner court; and therefore שבת (Shabbos) has the letters of תשב (tashev). "Seek My face": the inner dimension of the heart.)

11 ג והנה עי"ז נמשך להיות את פניך הוי' אבקש פניך בחי' פנימית עליון יאר ה' פניו אליך ובחי'

3. Now, through this there is drawn down [the fulfillment of] "Your face, Havayah, I will seek": "Your face" is the level of the Supernal inner dimension (pnimiyus); "May Havayah make His face shine upon you." And the level of

פנים למעלה הוא אור א"ס ב"ה שלמעלה מהחכמה ונקרא פנים עד"מ כמו שבאדם עיקר החיות הוא בפניו ששם התגלות כל החושים ראייה ושמיעה ריח ודבור.

"face" above is the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, that is above Chochmah. And it is called "face" by way of analogy: just as in a person the main life-force is in his face, for there all the senses are revealed, sight and hearing, smell and speech,

משא"כ העורף יש בו חיות מועט ומצומצם מאד עד שנחשב בבחי' דומם לגבי החיות הנמשך בפנים כך הוא למעלה מה

whereas the back of the neck has very little and very limited life-force, to the point that it is considered like the inanimate compared with the life-force drawn into the face. So it is above: that

שמתגלה בו חיות ואור א"ס ב"ה בגילוי רב נקרא בחי' פנים לגבי בחי' אחוריים ובחי' חיצוני' שאין מתגלה בהן

in which the life-force and the Infinite Light, blessed be He, are revealed with great revelation is called the level of "face," in relation to the level of the back and the level of the outer dimension (chitzoniyus), in which there is revealed

אלא חיות מועט ומצומצם וחיצוני עליון נעשה פנימית תחתון וכמה בחי' זו למעלה מזו זו פנימית מזו עד רום המעלות את פניך הוי' הוא גילוי אור א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו הסוכ"ע

only a little, very limited life-force. And the outer dimension of the higher becomes the inner dimension of the lower; and there are many levels, one above the other, one more inward than the other, up to the highest of heights. "Your face, Havayah" is the revelation of the Infinite Light, blessed be He, Himself, in His very glory, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin),

שהוא עיקר החיות שאין ערוך אליו ית' כלל עכד שבחי' ח"ע [חכמה עילאה] נחשבת לגבי אור א"ס ב"ה עצמו הסוכ"ע בבחי' עשיה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] ובחי' דומם.

which is the essence of life, there being no comparison to Him, may He be blessed, at all, to the point that the level of the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah) is considered, in relation to the Infinite Light, blessed be He, Himself, the light that encompasses all worlds, like physical action and the level of the inanimate.

וזהו שביקש דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] את פניך הוי' אבקש (עיין מזה בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' אמור בדה"צ"ג ע"ב)

And this is what David the King, peace be upon him, requested: "Your face, Havayah, I will seek" (see on this the Ramaz, Parshas Emor, page 93b):

להיות בנפשו גילוי הארת אור א"ס ב"ה ממש יאר ה' פניו אליך הארת פנים מרצון העליון שלמעלה מהחכמה

that there be in his soul a revelation of the illumination of the very Infinite Light, blessed be He. "May Havayah make His face shine upon you": the shining of the face from the Supreme Will that is above Chochmah.

כי חכמה היא בחי' יו"ד אשר אות יו"ד הוא נקודה שהוא בחי' צמצום וכל סדר ההשתלשלות שהוא התפשטות גדולת א"ס ב"ה בריבוא רבבות מדריגות ועולמות אין מספר

For Chochmah is the level of the yud, and the letter yud is a point, which is the level of tzimtzum (contraction); and the whole order of the chain of descending worlds (hishtalshelus), which is the spreading forth of the greatness of the Infinite One, blessed be He, into myriads upon myriads of levels and worlds without number,

הנה במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו כי אימתי אקרי גדול כשהוא בעיר אלקינו כו' דהיינו בחי' צירופי אותיות כי אותיות הן המשכות מלשון אתא כו'.

behold, “in the place of His greatness, there you find His humility”; for “when is He called great? When He is in the city of our G-d,” etc., that is, the level of the combinations of letters; for letters (osiyos) are drawings-down, from the word asa (“came”), etc.

12 וזהו וחכם באחור ישבחה. שכל בחי' השבחה של גדולתו ית' והתפשטותו שבבחי' חכמה הוא בחי' אחוריים לגבי בחי' הפנימי [הפנימיות / הפנימית] שהוא רצון העליון ב"ה הסוכ"ע.

And this is [the meaning of] “and the wise man praises it from behind”: every level of praise of His greatness, may He be blessed, and of His spreading forth, which is in the level of Chochmah, is the level of the back in relation to the inner level, which is the Supreme Will, blessed be He, the light that encompasses all worlds.

וזהו וראית את אחורי כי מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] זכה לתורה ואורייתא מחכמה נפקת. אבל בפני לא יראו שגילוי אור א"ס ב"ה עצמו הסוכ"ע שלמעלה מהתורה

And this is [the meaning of] “You shall see My back”: for Moshe our teacher, peace be upon him, merited the Torah, and “the Torah issues from Chochmah.” But “My face shall not be seen”: for the revelation of the Infinite Light, blessed be He, Himself, the light that encompasses all worlds, which is above the Torah

והוא מקור התורה אינו מתגלה בבחי' ראייה והשגה כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל אלא בבחינת תשובה כי עמך הסליחה.

and is the source of the Torah, is not revealed in the manner of seeing and comprehension, for “no thought can grasp Him at all,” but only by way of teshuvah: “For with You is forgiveness.”

פי' שבחי' הסליחה הוא בבחי' עמך ממש כי משם לוקחה ונמשכה כמ"ש ממעמקים קראתיך הוי' פי' קראתיך כאדם הקורא

That is: the level of forgiveness is in the very level of “with You,” for from there it is taken and drawn down, as it is written, “From the depths I called You, Havayah.” That is, “I called You” like a person calling

לחבירו ממקום למקום כך קורא וממשיך בחינת גילוי הוי' ממעמקים מבחינת ישת חשך סתרו סתימא
דכל סתימין ומשם קראתיך להיות גילוי בחי' הוי'

his fellow from place to place: so one calls and draws down the level of the revelation of Havayah
“from the depths,” from the level of “He made darkness His hiding place,” the most hidden of all
hidden; and from there “I called You,” that there be a revelation of the level of Havayah.

כי בחי' ממעמקים עצמה א"א לבא לידי גילוי כ"א בבחי' הוי' שהוא צמצום המשכה והתפשטות כו'

For the level of “the depths” itself cannot come to revelation except in the level of Havayah, which
is contraction, drawing-down and spreading forth, etc.,

וכמ"ש במ"א וקריאה והמשכה זו היא מחמת כמים הפנים לפנים להיות בחי' ממעמקים עומקא דליבא
באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] ועי"ז אתערותא דלעילא ג"כ בחי' ממעמקים וכשם שמלמעלה למטה א"א
לבא בחי' ממעמקים לידי גילוי אלא בבחינת צמצום והתפשטות כו'.

as is explained elsewhere. And this calling and drawing-down comes about because “as water [re-
flects] face to face”: there being the level of “the depths,” the depth of the heart, in the arousal from
below (isarusa dilesata), through this the arousal from above (isarusa dileila) is also the level of
“the depths.” And just as from above to below the level of “the depths” cannot come to revelation
except in the level of contraction and spreading forth, etc.,

כך צ"ל ב אתערותא דלתתא כמים הפנים לפנים ממטה למעלה ג"כ בחי' צמצום שהוא בחי' הסתקלות
לסלק ולבטל א"ע [את עצמו] שלא יעשה בשביל עצמו

so too in the arousal from below, “as water [reflects] face to face,” from below to above, there must
also be the level of contraction, which is the level of withdrawal: to remove and nullify oneself, so
as not to act for one's own sake.

ומזה יבא למדריגת ממעמקי' [ממעמקים] ומשם נמשך מחילת עוונות כי הפגם הוא שפוגם בתורה שהיא
חכמתו ית' וכך חייבה חכמתו להיות זו מ"ע [מצות עשה] וזו מל"ת [מצות לא תעשה]

And from this he will come to the level of “the depths,” and from there forgiveness of sins is drawn
down. For the blemish is that he blemishes the Torah, which is His wisdom, may He be blessed; and
so His wisdom dictated that this be a positive commandment and that a prohibitive commandment.

אבל למעלה מהחכמה שם אין פגם מגיע כי שממית בידים תתפש והיא בהיכלי מלך והעובר על התורה שהיא בחי' חכמה צריך להמשיך ממקום עליון למעלה מן החכמה היא בחי' ממעמקים

But above Chochmah, there no blemish reaches, for "the spider takes hold with its hands, and it is in the king's palaces." And one who transgresses the Torah, which is the level of Chochmah, must draw down from a higher place, above Chochmah, which is the level of "the depths,"

וכמו עד"מ אם נתקלקל מוצא מים צריך לחפור בעומק המעיין לתקן וכך אתה הוא ממלא כל

as, by way of analogy, if the outlet of a spring has been damaged, one must dig in the depth of the spring to repair it. And so: "You are He who fills all

שמהן ואנת הוא שלימו דכולהו פי' ממלא כל שמהן שהתורה כולה היא שמותיו של הקב"ה שכמו שע"י שם האדם אשר יקרו לו

Names, and You are the completion of them all." The meaning of "fills all Names": the whole Torah is the Names of the Holy One, blessed be He. For just as through a person's name, by which they call him,

הנה ע"י קריאה זו נמשך האדם ופונה אל הקורא כך התורה היא בחי' שם להקב"ה להיות קוראין וממשיכין גילוי אלקותו ית' ע"י התורה

behold, through this calling the person is drawn and turns to the one who calls, so the Torah is the level of a name for the Holy One, blessed be He, so that through the Torah one calls and draws down the revelation of His G-dliness, may He be blessed.

כי רמ"ח מצות הן רמ"ח אברין דמלכא שבהם נמשך חיות ואור א"ס ב"ה כמו שבאברי האדם עד"מ נמשך הדם הוא הנפש

For the 248 mitzvos are the 248 limbs of the King, through which the life-force and the Infinite Light, blessed be He, are drawn, as, by way of analogy, into a person's limbs the blood is drawn, which is the soul.

ולכן ע"י התורה נמשך אור א"ס ב"ה אבל מי שהעביר את הדרך ופגם בתורה הנה זאת תקונו לשוב אל ה' ממעמקים מעומקא דליבא.

Therefore, through the Torah the Infinite Light, blessed be He, is drawn down. But one who has strayed from the way and blemished the Torah, this is his rectification: to return to G-d "from the depths," from the depth of the heart.

13 וכמ"ש ויצעקו אל ה' בצר להם ואזי ממשיך מעומק העליון בחי' אור א"ס ב"ה עצמו הסוכ"ע

As it is written, "And they cried out to Havayah in their distress": and then he draws down from the Supernal depth the level of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, Himself, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin),

כי הוא הממלא כל שמהן ואיהו שלימו דכולהו ועי"ז משלים וממלא כל החסרונות והפגמים. וזהו כי אבי ואמי עזבוני וה' יאספני כי

for He is the One who "fills all Names" and "is the completion of them all," and through this He completes and fills all the deficiencies and blemishes. And this is [the meaning of] "For my father and my mother have forsaken me, but Havayah will gather me in." For

הנה הנשמה מתחלקת לעשר בחינות ומדרגות ז' מדות וג' שכליים והן נמשכות מלמעלה מבחי' לך הוי' הגדולה והגבורה כו' ז' מדות וכן השכלים כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה.

behold, the soul divides into ten levels and degrees: seven emotive attributes (middos) and three intellectual ones. And they are drawn from above: the seven attributes from the level of "Yours, Havayah, are the greatness and the might," etc.; and so too the intellectual ones: "For Havayah gives wisdom; from His mouth, knowledge and understanding."

והנה כללות המדות הן אהבה ויראה נק' בשם בן ובת. כי באהבה נאמר זכר חסדו וביראה נאמר אשה יראת ה'

Now, the emotive attributes as a whole, love and awe, are called by the names "son" and "daughter": for of love it is said, "He remembered (zachar) His kindness," and of awe it is said, "a woman who fears Havayah."

(וזהו שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] בת בתחלה סימן יפה לבנים כי ראשית והתחלת העבודה הוא להמשיך עליו בחי' יראה וכמ"ש בזהר ע"פ בזאת יבא אהרן כו' וכמ"ש במ"א) והשליים נק' בשם אב

(This is what our Sages, of blessed memory, said: "A daughter first is a good sign for sons"; for the beginning and start of [divine] service is to draw upon oneself the level of awe, as is explained in the Zohar on "With this shall Aharon come," etc., and as is explained elsewhere.) And the intellectual ones are called by the names "father"

ואם המולידים המדות כנודע שהמדות נולדו ונתהוו מן השכליים. והנה מי שהעביר את הדרך ופגם בתורה שהיא חמתו יתברך נקרא אבי ואמי עזבוני

and “mother,” who give birth to the emotive attributes, as is known that the emotive attributes are born and come into being from the intellectual ones. Now, one who has strayed from the way and blemished the Torah, which is His wisdom, may He be blessed, is called “my father and my mother have forsaken me”;

אבל מ"מ וה' הוא גילוי א"ס ב"ה עצמו ממש יאספני דהיינו שיאסף ויקבץ כל חלקי הנפש למעלה מעלה מבחי' התחלקותם כי ההתחלקות הוא מחכמה ולמטה.

but nevertheless, “and Havayah,” which is the revelation of the very Infinite One, blessed be He, Himself, “will gather me in”: that is, that He will gather and collect all the parts of the soul, far above the level of their division, for division is from Chochmah downward.

אבל למעלה מן החכמה שם הן בבחינת התכללות ועיי' מ"ש ע"פ וה' יגיה חשכי והיינו ע"י כמים הפנים לפנים בהיות הנפש ג"כ בבחי' התכללות במס"נ [במסירות נפש] ממש

But above Chochmah, there they are in a state of inclusion. (And see what is written on “And Havayah illuminates my darkness.”) And this comes about through “as water [reflects] face to face,” when the soul too is in a state of inclusion, through actual self-sacrifice (mesirus nefesh),

שהוא למעלה מטעם ודעת כנ"ל ואותה אנו מבקשים אל תסתיר פניך ממני בחי' פנימית הנ"ל.

which is above reason and knowledge, as mentioned above. And this is what we request: “Do not hide Your face from me,” the level of the inner dimension (pnimiyus) mentioned above.

אל תט באף עבדך פ"י שלא תטה את עבדך לבחי' אף עשיתיו שהוא התפשטות בחי' חיצונית החיות אלא מבחי' פנימית כי עמך הסליחה כו':

“Do not turn Your servant away in anger (af)”: meaning, do not turn Your servant to the level of “I also (af) made him,” which is the spreading forth of the level of the outer dimension (chitzoniyus) of the life-force, but rather from the level of the inner dimension, “for with You is forgiveness,” etc.

14 (קיצור. ענין את פניך הוי' אבקש. הארת פנים שלמעלה מהחכמה וחכם באחור ישבחנה. והיא בחי' מ"ש בפני לא יראו ומ"מ כי עמך ממש הסליחה. כי אבי ואמי עזבוני והי' יאספני):

(Summary: the matter of "Your face, Havayah, I will seek"; the shining of the face that is above Chochmah, and "the wise man praises it from behind"; and this is the level of what is written, "My face shall not be seen," and nevertheless "with You," truly, "is forgiveness"; "For my father and my mother have forsaken me, but Havayah will gather me in.")

15 ד והנה תכלית המכוון מתשובה בעומקא דליבא זו להיות בקשו פני ואת פניך הוי' כנ"ל הוא מ"ש

4. Now, the ultimate intent of this teshuvah in the depth of the heart, so that there be "Seek My face" and "Your face, Havayah," as mentioned above, is what is written,

כי עמך הסליחה למען תורא פי' שעיקר גילוי הסליחה הוא כדי להיות גילוי בחינת יראתו ית' ולקיים שום תשים עליך מלך.

"For with You is forgiveness, that You may be feared." That is: the main [purpose of] the revelation of forgiveness is so that there be a revelation of the level of awe of Him, may He be blessed, and to fulfill "You shall surely set a king over yourself."

16 וזהו תכלית המכוון במעשה בראשית. כמ"ש והאלקים עשה שייראו מלפניו סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא וגוי' כי זה כל האדם.

And this is the ultimate intent of the work of creation, as it is written, "And G-d has made [it so] that they fear before Him"; "The end of the matter, all having been heard: fear G-d," etc., "for this is the whole of man."

פי' שהאדם שעל דמות העסא כמראה אדם מלמעלה היינו בחינת התורה שהיא רמ"ח מצות רמ"ח אברין דמלכא.

That is: the "man" who is upon the likeness of the throne, "like the appearance of a man, from above," namely, the level of the Torah, which is the 248 mitzvos, the 248 limbs of the King,

17 ושס"ה ל"ת [לא תעשה] כנגד שס"ה גידין וכל בחינות הללו נמשכו למטה בשביל גילוי מדת היראה שהוא בחי' ביטול רצון מפני

and the 365 prohibitions, corresponding to the 365 sinews. And all these levels were drawn down below for the sake of revealing the attribute of awe, which is the level of nullifying [one's] will before

רצון המלך העליון הן בסור מרע והן בועשה טוב לעשות הכל מה שהוא נגד רצונו וטבעו של האדם ולהפוך את לבו מן הקצה אל הקצה.

the will of the Supreme King, both in “turn from evil” and in “do good”: to do everything that is against a person’s will and nature, and to turn his heart from one extreme to the other.

וכמ”ש ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה וגו' (ובקהלת רבה ע”פ ידעתי כי כל אשר יעשה האלקים).

As it is written, “And Havayah commanded us to do all these statutes, to fear,” etc. (And in Koheles Rabbah on “I know that whatever G-d does”:

א”ר [אמר רבי] יודן גדולה היא היראה ששמים וארץ לא נבראו אלא בזכות היראה הה”ד [הדא הוא דכתיב] והאלקים עשה שייראו מלפניו. א”ר [אמר רבי] ירמיה גדולה היא היראה ששני ספרים שכתב שלמה לא חתמן אלא ביראה הה”ד [הדא הוא דכתיב]

Rabbi Yudan said: Great is awe, for heaven and earth were created only in the merit of awe, as it is written, “And G-d has made [it so] that they fear before Him.” Rabbi Yirmiyah said: Great is awe, for the two books that Shlomo wrote he sealed only with awe, as it is written)

(בספר משלי ס”י [סוף סימן] ל”א) שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל. ובסיפרא הדין כתיב סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא.

(in the book of Proverbs, at the end of chapter 31): “Grace is false and beauty is vain; a woman who fears Havayah, she shall be praised.” And in this book it is written, “The end of the matter, all having been heard: fear G-d.”

ועיין מענין יראת ה' היא תתהלל פ”ב [פרק ב'] דסנהדרין (ד”כ ע”א). וברכות שמות פ' א' ע”פ ותיראן המילדות ובספר חסידים סי' קנ”ח.

And see on the matter of “a woman who fears Havayah, she shall be praised,” the second chapter of Sanhedrin (20a); and Shemos Rabbah, section 1, on “And the midwives feared”; and Sefer Chasidim, section 158.

כי הנה תכלית בריאת העולמות מאין ליש הוא כדי שיהיה יש ויהיה היש בטל. והיינו בדמת מלכותו ית' כי אין מלך בלא עם כו'.

For the purpose of the creation of the worlds from nothing to something is so that there be a something, and that the something be nullified. That is, [for] His kingship, may He be blessed, for “there is no king without a people,” etc.

18 ומלכותך מלכות כל עולמים שהעולמות והעולם היא רק מבחינת מלכותך ואין התכלית להיות העולם אלא

“Your kingship is a kingship over all worlds (olamim)”: the worlds and the concealment (he'elem) are only from the level of Your kingship; and the purpose is not that there be concealment, but rather

כדי שיתגלה מלכותו ית' ובהתגלות כבוד מלכותו ית' הרי זה ביטול היש לבחי' מלכותו המיוחדת בו בא"ס ב"ה ממש וכל זה מפני שכך עלה ברצונו להיות נח"ר [נחת רוח] בביטול היש ואתכפייא דסט"א [דסטרא אחרא].

so that His kingship, may He be blessed, be revealed. And in the revelation of the glory of His kingship, may He be blessed, there is the nullification of the something to the level of His kingship, which is united with Him, with the very Infinite One, blessed be He. And all this is because so it arose in His will: that there be gratification (nachas ruach) in the nullification of the something and the subjugation of the sitra achra (the other side).

19 וזהו צחוק עשה לי אלקים שמדת אלקים והצמצום להיות יש מאין הוא בשביל בחי' צחוק שיהיה לעתיד לבא כל השומע יצחק לי לעתיד בביטול היש ונגלה כבוד ה' כו'

And this is [the meaning of] “Elokim has made laughter for me”: the attribute of Elokim and the tzimtzum (contraction), so that there be something from nothing, are for the sake of the level of laughter that will be in the time to come, “whoever hears will laugh with me,” in the time to come, in the nullification of the something, “and the glory of Havayah will be revealed,” etc.

והיינו ע"י עסק תורתנו ועבודתנו כל ימי משך הגלות שעיקר כוונת המצות בסור מרע ובעשה טוב להיות בחי' בטל רצונך הנ"ל ועי"ז נעשה ביטול היש בכל יום מעט מעט.

That is, through the occupation in our Torah and our service throughout all the days of the exile: for the main intent of the mitzvos, in “turn from evil” and in “do good,” is that there be the level of “nullify your will” mentioned above; and through this, the nullification of the something comes about each day, little by little.

אך בר"ה [בראש השנה] ועשיית [ועשרת ימי תשובה] שהם כללות השנה צריך להמשיך כללות ביטול זה להיות המשכת הביטול על כל השנה.

But on Rosh Hashanah and the Ten Days of Teshuvah, which are the general and collective expression (klalus) of the year, one must draw down this nullification in its general and collective form, so that the drawing-down of the nullification be over the whole year.

20 ולזאת צריך להמשיך מבחי' פנים העליונים את פניך הוי' אבקש ממעמקים קראתיך הוי' שהוא מאור א"ס ב"ה הסוכ"ע שלמעלה מן החכמה והתורה.

Therefore one must draw down from the level of the Supernal face: "Your face, Havayah, I will seek"; "From the depths I called You, Havayah," which is from the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which is above Chochmah and the Torah.

וזהו ענין ברכת המצות שתיקנו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] לומר קודם כל מצוה ברוך אתה כו' לפי שצריך להמשיך בחי' מלך העולם ע"י עשיית המצות בשביל

And this is the matter of the blessing over mitzvos, which our Sages, of blessed memory, instituted to say before every mitzvah: "Blessed are You," etc. For one must draw down the level of "King of the world" through doing the mitzvos, on account of

אשר קדשנו במצותיו ונמשך בחי' ביטול היש להיות התגלות כבוד מלכותו שלא יהיה העולם מעלים ומסתיר החיות שבו עד שנראה בעיני גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו]

"Who has sanctified us with His commandments"; and there is drawn down the level of the nullification of the something (bittul hayesh), so that there be a revelation of the glory of His kingship: that the world not conceal and hide the life-force within it, to the point that it appears to physical eyes as a something and a thing in its own right,

אלא יהיה מלך העולם שהתגלות העולם יהיה בבחי' מלך ויבין כל היצור כי העולם הוא בחי' מלך בלבד ומלך ועולם הם דבר א' ממש וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים]

but rather that it be "King of the world": that the revelation of the world be in the level of "King," and every creature understand that the world is only the level of "King," and that King and world are truly one thing. As is written in Etz Chaim

שהארץ הלזו החומריות הוא מלכות דמלכות דעשיה פ"י שהתהוותה מאין ליש תמיד בכל רגע הוא ע"י הארה והשפעת מל' דמל' דעשי' [דעשיה]. ולזאת בטלה היא במציאות בהשגה וידיעה שמלמעלה למטה וכמ"ש באריכות בסש"ב [בספר של בינונים] שער היחוד והאמונה.

that this material earth is Malchus of Malchus of Asiyah, meaning that its coming into being from nothing to something, constantly, at every moment, is through the illumination and influence of Malchus of Malchus of Asiyah. And therefore it is nullified in its existence, in the comprehension and knowledge that is from above looking down, as is explained at length in Sefer Shel Beinonim, Sha'ar HaYichud VehoEmunah.

21 והנה התהוות העולם הוא רק בשביל אין מלך בלא עם כו'. ואי לזאת מקדימים ואומרים ברוך אתה.

Now, the coming into being of the world is only for the sake of "there is no king without a people," etc. And therefore we say first, "Blessed are You,"

כלומר שיהא ברוך ונמשך ממקור הברכות מאור א"ס ב"ה הסוכ"ע ביטול זה וכנודע שביטול היש הגשמי היותר תחתון במדרגה הוא ע"י הארה והמשכה היותר עליונה

that is to say, that this nullification be "blessed," drawn down from the source of blessings, from the Infinite Light, blessed be He, the light that encompasses all worlds. As is known, the nullification of the physical something, which is the lowest in rank, comes through the highest illumination and drawing-down

(ועמ"ש בפ' בראשית בד"ה להבין הטעם כו' ובד"ה ולהבין בתוספת ביאור ענין וייצר כו' ע"ש ועמ"ש בפ' תצוה סד"ה ועשית בגדי קדש ותכלית וסוף הברכה כו' ועמ"ש במק"מ [במקדש מלך] פ' צו)

(and see what is written in Parshas Bereishis in the discourse beginning "To understand the reason," etc., and in the discourse beginning "And to understand, in further explanation of the matter of 'And He formed,'" etc.; see there. And see what is written in Parshas Tetzaveh, at the end of the discourse beginning "And you shall make holy garments": and the purpose and end of the blessing, etc. And see what is written in the Mikdash Melech, Parshas Tzav)

(בדף כ"ו ע"ב) שהוא בא ממקום גבוה כו' שה"ס [שהר סיני] בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] כו' ע"ש ולכן כדי לבא לבחי' זו שיהיה גילוי מלכותו

(on page 26b), that it comes from a high place, etc., which is the mystery of "Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever," etc.; see there. And therefore, in order to come to this level, that there be a revelation of His kingship,

ית' בבחי' ביטול היש הגשמי צריך להקדים בחינת תשובה עילאה את פניך הוי' אבקש וממעמקים קראתיך הוי' כמים הפנים ע"י עומק הלב למסור נפשו באחד.

may He be blessed, in the level of the nullification of the physical something, one must first have the level of the higher teshuvah: "Your face, Havayah, I will seek," and "From the depths I called You, Havayah," "as water [reflects] face to face," through the depth of the heart, to give up one's soul in [declaring G-d] One.

22 וזהו ענין יחודא עילאה תחלה בק"ש [בקריאת שמע] הוי' אלקינו הוי' אחד אחד ממש דכולא קמ"י [קמיה] כלא וכאין ממש ואח"כ יחודא תתאה בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שנראה ונתגלה בחי' יש אך היש בטל לאין בשביל התגלות כבוד מלכותו ית'.

And this is the matter of the higher unity (yichuda ila'ah) first, in the Shema: "Havayah is our G-d, Havayah is One," truly One, for all before Him is as nothing, truly as naught; and afterwards the lower unity (yichuda tata'ah), in "Blessed be the Name of the glory of His kingdom forever and ever," in which the level of something is seen and revealed, but the something is nullified to nothing for the sake of the revelation of the glory of His kingship, may He be blessed.

23 וכן בברכת המצות ברוך אתה אומרים תחלה הוי' אלקינו כלומר שיהיה אלקינו ואנחנו נהי' [נהיה] בטלים אליו ית' כביטול הרגל לגבי הראש.

So too in the blessing over mitzvot, "Blessed are You," we first say "Havayah our G-d": that is to say, that He be our G-d and we be nullified to Him, may He be blessed, as the foot is nullified in relation to the head.

וכך ישראל לי ראש וברא כרעא דאבוה דהביטול הזה הוא בבחינת אחדות ממש שמתאחד ומתכלל באור א"ס ב"ה ומוסר נפשו להעלותה למעלה כמו שהיתה טרם ירידתה שהיתה כלולה במאצילה ב"ה ביחוד גמור.

And so: "Israel is for Me a head," and "a son is the leg of his father": for this nullification is in the level of true oneness, in that one becomes one and is included in the Infinite Light, blessed be He, and gives over one's soul to raise it on high as it was before its descent, when it was included in its Emanator, blessed be He, in complete unity.

ומזה נמשך אח"כ להיות מלך העולם ביטול היש כעבד לפני מלך כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם לי דייקא שגם בחינת עבד הוא בבחינת לי ועבדי ועיין מ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כפי' שלח:

And from this there is drawn down afterwards "King of the world," the nullification of the something, like a servant before a king. For "the children of Israel are servants to Me; they are My servants," "to Me" specifically, for the level of servant, too, is in the level of "to Me." And see what is written on "And now, I pray, let [the power] be great," in Parshas Shelach.

24 (קיצור ופ"י כי עמך הסליחה למען תורא שתכלית המכוון מהמשכות העליונות הנ"ל הוא למען תורא והאלקים עשה שייראו מלפיו והוא ביטול היש. וזהו ענין ברכות המצות):

(Summary and explanation of "For with You is forgiveness, that You may be feared": the ultimate intent of the supernal drawings-down mentioned above is "that You may be feared," and "G-d has made [it so] that they fear before Him," and this is the nullification of the something. And this is the matter of the blessings over the mitzvos.)

25 ה והנה בחי' זו שהיא התגלות כבוד מלכותו להיות יש מאין שיהא היש בטל לאין נק' בשם עד

5. Now, this level, which is the revelation of the glory of His kingship, that there be something from nothing such that the something be nullified to nothing, is called by the name ad,

כי עד הוא לשון נצחית כמו לא תבושו ולא תכלמו עד עולמי עד לעדי עד ימלך

for ad is a term of eternity, as in "You shall not be ashamed nor disgraced, to all eternity (ad olmei ad)"; "Forever and ever (le'adei ad) He shall reign."

והנה בדבר שהוא תחת הזמן ממש אין נמשך בבחי' נצחיות ובדבר שהוא למעלה מהזמן בבחי' א"ס שם לא שייך לשון נצחיות ועולמות שלשון זה אינו נופל כ"א בבחי' וגדר זמן שיומשך זמן רב כ"כ [כל כך]

Now, in a thing that is truly under time, there is no drawing-forth in the manner of eternity; and in a thing that is above time, in the level of the Infinite, there the terms "eternity" and "worlds" do not apply, for these terms apply only in the level and bounds of time, that it continue for so long a time;

אבל מה שאינו בבחי' וגדר הזמן שם לא שייך המשך הזמן כלל אלא היה הוה ויהיה הכל א' ולא שייך בחי' זו ולשון זה עולמיות ונצחיות

but what is not in the level and bounds of time, there the extension of time does not apply at all; rather, "was," "is" and "will be" are all one. And this level and this term, everlastingness and eternity, do not apply

אלא בבחי' מלכותו יתברך שהוא בבחינת וגדר הזמן מלך מלך וימלוך כמ"ש בס"ב [בספר של בינונים]
ח"ב [חלק ב'] פ"ז [פרק ז'].

except in the level of His kingship, may He be blessed, which is in the level and bounds of time: "He is King, He was King, and He will reign," as is explained in Sefer Shel Beinonim, Part II, chapter 7.

26 ואעפ"כ [ואף על פי כן] הרי היא הארת א"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' וכך בעבודת האדם בגילוי אור

And even so, it is an illumination of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, who, as His Name is, so is He: He has no end, etc. And so in the service of man, through the revelation of the Light

א"ס ב"ה על נפשו תכון מלכותו יתברך לעד הקרב האדם להיות גילוי כבוד מלכותו בבחי' בטל רצונך
לנצח כל ימיו בל תמוט:

of the Infinite One, blessed be He, upon his soul, His kingship, may He be blessed, "shall be established" forever (la'ad) within the person, that there be a revelation of the glory of His kingship in the level of "nullify your will," for eternity, all his days, "that shall not be moved."

27 וזהו שובה ישראל עד. פי' להשיב בחי' עד היא בחי' התגלות כבוד מלכותו למקורה ושרשה הוא אור
א"ס ב"ה ממש

And this is [the meaning of] "Return, O Israel, unto (ad)": that is, to return the level of ad, which is the level of the revelation of the glory of His kingship, to its source and root, which is the very Infinite Light, blessed be He.

כי הארת אור א"ס בבחי' התגלות מלכותו ית' שמאיר ומתגלה בבחי' מלך העולם שלא יהא העולם מעלים כו' תלוי בעבודת האדם בגילוי אור א"ס ב"ה על נפשו וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] גלו לאדום שכינה עמהם.

For the illumination of the Infinite Light in the level of the revelation of His kingship, may He be blessed, which shines and is revealed in the level of "King of the world," so that the world should not conceal, etc., depends on the service of man, in the revelation of the Infinite Light, blessed be He, upon his soul; and as our Sages, of blessed memory, said, "They were exiled to Edom; the Shechinah is with them."

28 וכך כשנמשך אחר גופו ונפשו הבהמית שמקליפת וסט"א [וסטרא אחרא] שניצוץ אלקות שבו הוא בגלות הגוף כו'.

And so too when he is drawn after his body and his animal soul, which is from kelipah and the sitra achra (the other side), the spark of G-dliness within him is in the exile of the body, etc.

והעיקר להשיבה בבחינת עד דהיינו שתהיי [שתהיה] הארה זו בה לנצח ולעולם ועד כל תמוט ולא שיהיה לפרקים ועתים מזומנים בלבד

And the main thing is to return it in the manner of ad: that is, that this illumination be in it for eternity, forever and ever, never to be moved, and not that it be only at intervals and set times;

רק תהיה יראת ה' על פניו בגילוי כבוד מלכותו ית' תמיד כי הארה שהיא לפרקים נק' בשם דודים רק להיות יחודא תתאה

rather, the fear of G-d should be upon his face, in the revelation of the glory of His kingship, may He be blessed, always. For an illumination that comes at intervals is called by the name dodim ("lovers"); rather, [the aim is] that the lower unity (yichuda tata'ah) be

כמו יחודא עילאה בחי' תרין ריעין דלא מתפרשין (וזהו כמ"ש אהל כל יצען וכל יסע יתדותיו לנצח) (בישעיה ס"י ל"ג כ' [כתב]) והיינו

like the higher unity (yichuda ila'ah), the level of "two companions who never part" (and this is as it is written, "a tent that shall not be moved, and whose pegs shall never be pulled up") (Isaiah, chapter 33, [verse] 20). And this is

כמו שכתוב בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] בזכריה ע"פ ביום ההוא יהיה שבחי' ו"ה יהיו במדרגת י"ה כו' וממילא יהיה אהל כל יצען.

as is written in the Likkutei Torah of the Arizal on Zechariah, on "On that day [Havayah] shall be [One]," that the level of vav-hei will be at the rank of yud-hei, etc.; and as a matter of course there will be "a tent that shall not be moved,"

כמ"ש בעמה"מ [בעמק המלך] שער הששי ס"פ מ"ז וע' מזה בזח"א [בזהר חלק א] בראשית (נ"ג א'). ויחי (דרל"ט א'). וס"פ תשא (קצ"ד א').

as is written in Emek HaMelech, Gate Six, at the end of chapter 47. And see on this the Zohar, Part I, Bereishis (53a), Vayechi (239a), and the end of Tisa (194a).

והיינו כי עכשיו יש בבחי' מלי' עליות וירידות ולכן נקי' אהל מועד לשון זמן קצוב שמקדש ראשון עמד ת"י שנה כו' משא"כ לע"ל [לעתיד לבוא] לא יהיה שינויים כ"א בל יצען.

That is: now there are ascents and descents in the level of Malchus, and therefore it is called "the Tent of Meeting (ohel mo'ed)," a term for a fixed time, for the First Temple stood 410 years, etc.; whereas in the time to come there will be no changes, but rather "it shall not be moved."

והיינו ע"י גילוי בחינת סוכ"ע וכמ"ש מזה סד"ה וידעת היום והשבות בענין ומלאה הארץ דעה כו'.

And this will come through the revelation of the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), as is explained on this at the end of the discourse beginning "Know this day and take to heart," on the matter of "and the earth shall be filled with knowledge," etc.

וזהו נאווה שאנן אהל בל יצען. כי נוה שאנן זהו ההמשכה מבחי' אני ה' לא שניתי כמ"ש באד"ר [באדרא רבא] (דקל"ז סע"א [סוף עמוד א]) נוה שאנן לעתיק יומין אתמר.

And this is [the meaning of] "a tranquil habitation, a tent that shall not be moved." For "tranquil habitation" (naveh sha'anan) is the drawing-down from the level of "I, Havayah, have not changed," as is written in the Idra Rabba (end of 137a): "'Tranquil habitation' is said of Atik Yomin."

ומבחי' זו יומשך שיהיה אהל בל יצען כו' בל יסע יתדותיו. יתד הוא המקשר ומחבר האהל עם הארץ (כמ"ש רש"י [רבי שלמה יצחקי] בחומש ס"פ תרומה)

And from this level it will be drawn down that there be "a tent that shall not be moved," etc., "whose pegs shall never be pulled up." A peg is what binds and joins the tent to the ground (as Rashi writes in the Chumash at the end of Terumah);

וזהו ענין כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא וארעא ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימוש גבי וברית שלומי לא תמוט.

and this is the matter of "for all that is in heaven and on earth," "that holds fast to heaven and earth." And see what is written at the end of the discourse beginning "For the mountains shall depart," regarding "and My covenant of peace shall not be moved."

וזהו כי כה אמר רם ונשא שוכן עד. וכמ"ש ה' ימלוך לעולם ועד. וזהו ענין יהא שמיא רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא.

And this is [the meaning of] "For thus says the High and Exalted One, who dwells forever (shochen ad)." And as it is written, "Havayah shall reign forever and ever (le'olam va'ed)." And this is the matter of "May His great Name be blessed forever and to all eternity."

דפירוש שמיא רבא היינו שמו הגדול שהוא בחי' אור א"ס ממש ולכן עי"ז יהיה הברכה וההמשכה לעלם ולעלמי עלמיא בבחי' בל יצען כו'.

For the meaning of shmei rabba is "His great Name," which is the level of the very Infinite Light (Or Ein Sof); and therefore, through this, the blessing and drawing-down will be "forever and to all eternity," in the manner of "it shall not be moved," etc.

וכל זה הוא בכח התשובה וזהו שובה ישראל עד ועיין מענין שובה ישראל ברבות וישב פרשה פ"ד:

And all this is by the power of teshuvah; and this is [the meaning of] "Return, O Israel, unto (ad)." And see on the matter of "Return, O Israel" in the Midrash Rabbah, Vayeshev, section 84.

29 כי כשלת בעונך. שע"י עון נכשל כאדם הכושל רגלו ונפול ראשו למטה. כך גלו לאדום שכינה עמהם.

"For you have stumbled in your iniquity": through sin he stumbles, like a person who trips on his foot and falls headfirst. So: "They were exiled to Edom; the Shechinah is with them."

והעצה היעוצה היא קחו עמכם דברים היינו התעוררות י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] בעשיית [כעשרת ימי תשובה] שהם רחמים עליונים רחמים פשוטים מבחי' ויעבור הוי' על פניו והיא היא בחי' תשובה עילאה מעומקא דליבא ויצעקו אל ה' בצר להם עד

And the counsel given is: "Take words with you," that is, the arousal of the Thirteen Attributes of Mercy in the Ten Days of Teshuvah, which are supernal mercies, simple mercies, from the level of "And Havayah passed before his face (al panav)." And this itself is the level of the higher teshuvah, from the depth of the heart: "And they cried out to Havayah in their distress," to the point

כי נוגע עד הנפש ממש וחייו תלויין בו ממש שהיא ההארה שלמעלה מטעם ודעת המושג ומוכן בהתבוננות שכלו.

that it touches the very soul and his very life depends on it; which is the illumination that is above reason and knowledge that are grasped and understood through the contemplation of one's intellect.

30 וכן היג"מ [הי"ג מדות] הן למעלה מבחי" חכמה ודעת המושג ומוכן. כי שאלו לחכמה הנפש החוטאת במה תתכפר ואמרה הנפש החוטאת היא תמות.

And likewise the Thirteen Attributes are above the level of Chochmah and of knowledge (daas) that is grasped and understood. For they asked Wisdom, "The soul that sins, how is it to be atoned?" and it said, "The soul that sins, it shall die."

כי החכמה מחייבת להיות זו מ"ע [מצות עשה] וזו מל"ת [מצות לא תעשה] ומי שעובר ע"ז ועושה נגד מה שהחכמה מחייבת ראוי לעונש כך וכך ככל העונשין הכתובים בתורה דאורייתא מחכמה נפקת.

For Wisdom dictates that this be a positive commandment and that a prohibitive commandment, and one who transgresses this and acts against what Wisdom dictates deserves such-and-such a punishment, like all the punishments written in the Torah, for "the Torah issues from Chochmah."

אבל י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהם לרחם ולחון אע"פ [אף על פי] שאינו ראוי הגון וראוי מצד החכמה ונסלח לו הרי הן למעלה מבחי" חכמה ודעת.

But the Thirteen Attributes of Mercy, which are to have mercy and to be gracious even though he is not deserving, fitting and worthy from the standpoint of Chochmah, and he is forgiven, are above the level of Chochmah and knowledge.

31 ולכן נאמר קחו עמכם דברים שהדברים הם עמכם כי עיקר התשובה בלב מקרב איש ולב עמוק עומקא דליבא שלמעלה מעלה מהשכל וההתבוננות.

Therefore it is said, "Take words with you": the words are with you, for the essence of teshuvah is in the heart, "the inward part of a man and a deep heart," the depth of the heart, which is far above intellect and contemplation.

ואין התשובה באה מחמת התבוננות הדברים האלה אשר ישם אל לבו. כענין שתים ברכות שלפני ק"ש [קריאת שמע] שתיקנו כדי לקיים הק"ש [הקריאת שמע] אחד ואהבת והיינו ע"י התבוננות איך המלאכים מקדישים ואיך אהבת עולם אהבתנו

And teshuvah does not come about because of contemplating these words that one sets to one's heart, as [happens] with the two blessings before the Shema, which were instituted in order to fulfill [in] the Shema "One" and "And you shall love," namely through contemplating how the angels sanctify and how "With an everlasting love You have loved us"

(ונקי' בחי' התבוננות זו דברים ע"ד ותן בלבנו בינה להבין כו' היינו להבין דבר מתוך דבר. תוך דבר היינו ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וצ"ל מזה בחי' סוכ"ע כו' כמ"ש בד"ה השמים כסאי)

(and this level of contemplation is called "words," in the manner of "And put into our hearts understanding, to understand," etc., that is, to understand one thing from within another; "within a thing" is the light that fills all worlds (memalei kol almin), and from it one must [come to] the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), etc., as is explained in the discourse beginning "The heavens are My throne").

אבל בתשובה שהיא מעומקא דליבא אין הדברים מעוררים דהיינו ההבנה וההשגה כי תשובה זו היא למעלה מהשגה והבנה. אלא הדברים הם רק כדי להיות עומקא דליבא זו יוצאת מהעלם אל הגילוי:

But in teshuvah, which is from the depth of the heart, the words do not arouse, that is, the understanding and comprehension, for this teshuvah is above comprehension and understanding. Rather, the words are only so that this depth of the heart come out from concealment into revelation.

32 אמרו אליו כל תשא עון. לפי שאתה כל וכללות הכל דהיינו בחי' אור א"ס ב"ה הסוכ"ע שלמעלה מהחכמה

"Say to Him: Forgive all iniquity (kol tisa avon)": because You are "all" (kol), and the general and collective expression (klalus) of everything, that is, the level of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, the light that encompasses all worlds (sovev kol almin), which is above Chochmah.

כי מחכמה ולמטה יש התחלקות לפרטות חכמה ומדות אבל למעלה מן החכמה אין שום התחלקות.

For from Chochmah downward there is division into particulars, wisdom and emotive attributes (middos); but above Chochmah there is no division at all.

ולכן תשא עון כי אין פגם העון מגיע עד שם שלא פגם אלא בבחי' חכמה כנ"ל:

Therefore "forgive iniquity": for the blemish of iniquity does not reach there, since it blemished only in the level of Chochmah, as mentioned above.

33 ונשלמה פרים שפתינו. כי גדולה תשובה יותר מכל הקרבנות לפי שבקרבן נאמר קרבן להו"י אשה ריח ניחוח להו"י

"And we will render [for] bullocks [the offering of] our lips": for teshuvah is greater than all the offerings. For of an offering it is said, "an offering to Havayah," "a fire-offering, a pleasing fragrance to Havayah,"

והיינו לפי שהקרבן הוא שמקריבים הבהמה ע"ג [על גבין] המזבח תמורת נפש הבהמית של האדם נפש תחת נפש ועכשיו שאין לנו קרבנות התפלה הוא במקום קרבן.

that is, because an offering means that the animal is offered upon the altar in place of the person's animal soul, a soul for a soul; and now that we have no offerings, prayer is in place of an offering.

ומיכאל עומד ומקריב נשמותיהן של ישראל. מיכאל כהנא רבא היא בחי' אהבה רבה הבאה מלמעלי' [מלמעלה] למסור נפשו באחד.

And Michael stands and offers the souls of Israel. "Michael the High Priest" is the level of "great love" (ahavah rabbah) that comes from above, to give up one's soul in [declaring G-d] One.

34 והנה כל השנה המשכה זו היא דרך השתלשלות על ידי המלאכים מיכאל כהנא רבא. אבל בעשיית [בעשרת ימי תשובה] דרשו את ה' בהמצאו כתיב שהיא המשכת אור א"ס ב"ה בעצמו שלא בדרך השתלשלות.

Now, all year this drawing-down is by way of the chain of descending worlds (hishtalshelus), through the angels, "Michael the High Priest." But of the Ten Days of Teshuvah it is written, "Seek Havayah when He may be found," which is the drawing-down of the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He, Himself, not by way of hishtalshelus.

ועמ"ש בד"ה אני לדודי בענין הרועה בשושנים רק ע"י בחי' תשובה עילאה שהוא מעומק הלב כנ"ל

And see what is written in the discourse beginning "I am my Beloved's," on the matter of "who grazes among the lilies." [This comes] only through the level of the higher teshuvah, which is from the depth of the heart, as mentioned above;

לכן ענין הקרבנות נעשה על ידינו עצמנו (וזהו שיוהכ"פ [שיום הכפורים] אסור בנעילת הסנדל וכמ"ש בשל"ה [בשני לוחות הברית] כי המנעל והסנדל מורה על המלאכים מט"ט [מטטרון] וסנדל שנק' נעל דשכינתא וביום הכפורים הוא למעלה מבחי' זו כו'

therefore the matter of the offerings is done by ourselves. (And this is why on Yom Kippur wearing a sandal is forbidden, as the Shelah writes: that the shoe and the sandal allude to the angels Metatron and Sandal[fon], who are called "the shoe of the Shechinah," and Yom Kippur is above this level, etc.;

ע"ש והיינו כי מט"ט [מטטרון] וסנדל קושר קשרים לקונו מתפלותיהן של ישראל שהן מעלים התפלות כמ"ש במ"א ע"פ מה יפו פעמיך בנעלים כו' וזהו ע"ד שבקרבנות היה אריה דאכיל קרבנין כו'.

see there. That is: Metatron and Sandal[fon] tie bonds for their Maker from the prayers of Israel, for they raise up the prayers, as is explained elsewhere on "How beautiful are your steps in shoes," etc.; and this is like what there was with the offerings, "a lion that consumes the offerings," etc.

אמנם ביוהכ"פ [ביום הכפורים] אין צריך שיעלו התפלות ע"י המלאכים כ"א הקב"ה בעצמו מקבלן ועמ"ש במ"א בד"ה כנשר יעיר ובד"ה ואריה כבקר יאכלתבן כו') ונעשית עליה יתירה בעילוי אחר עילוי בבחי' ממעמקים.

However, on Yom Kippur there is no need for the prayers to be raised by the angels; rather, the Holy One, blessed be He, Himself receives them. And see what is written elsewhere, in the discourse beginning "As an eagle stirs up" and in the discourse beginning "And the lion, like the ox, shall eat straw," etc.) And there is brought about an additional ascent, elevation upon elevation, in the level of "the depths."

ופי' בעשרת ימי תשובה עד יוהכ"פ [יום הכפורים] שאז לפני הוי' תטהרו שמגיע לבחי' פני הוי' בחי' פנים הנ"ל. הגם דכתיב לפני לא יראו היינו שהפנים בעצמן אין באים לידי גילוי.

And the explanation: in the Ten Days of Teshuvah, until Yom Kippur, when "before (lifnei) Havayah you shall be purified," one reaches the level of the face (pnei) of Havayah, the level of "face" mentioned above. Although it is written, "My face shall not be seen," that means that the face itself does not come to revelation;

אבל הגילוי נמשך משם ממעמקים קראתיך להיות גילוי בחי' הוי' וגם לפני לא יראו בבחינת המשכה למטה אבל בבחינת העלאה את פניך הוי' אבקש:

but the revelation is drawn from there: "From the depths I called You," that there be a revelation of the level of Havayah. And also, "My face shall not be seen" is in the manner of drawing down below; but in the manner of ascent, "Your face, Havayah, I will seek."

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likkutei-torah/shabbos-shuvah/3/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok